

Overensstemmelse mellem dispensationsbestemmelse i bekendtgørelse og den praksis, der følges

Henstillet til Direktoratet for de Videregående Uddannelser og Undervisningsministeriet at tilvejebringe overensstemmelse mellem dispensationsbestemmelsen i bekendtgørelsen om indskrivning, studieskift og orlov ved videregående uddannelsesinstitutioner og den praksis, der følges.

FOB nr. 87.229

Fundet det beklageligt, at begrundelsen for afslaget på en dispensationsansøgning ikke var dækkende.

(J. nr. 1986-1399-711).

A klagede over en afgørelse fra Undervisningsministeriet om afslag på hans anmodning om at være indskrevet samtidig ved datalogistudiet og jurastudiet på Københavns Universitet.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at A fra august måned 1984 havde været optaget på datalogistudiet ved Københavns Universitet.

I februar 1985 ansøgte A Direktoratet for de Videregående Uddannelser om tilladelse til fra august 1985 samtidig at være indskrevet ved jurastudiet og datalogistudiet på Københavns Universitet med henblik på at uddanne sig til cand. jur. og exam. scient. i datalogi. Han oplyste, at han havde fulgt kurserne datalogi 0 og matematik D. For at kunne blive exam. scient. i datalogi manglede A således at tage kurserne datalogi 1 og datalogi 2 og datalogisk praktik. Som begrundelse for ansøgningen anførte han, at en kombination af jura og datalogi ville give særdeles gode beskæftigelsesmuligheder.

Direktoratet for de Videregående Uddannelser indhentede i anledning af A's ansøgning en udtalelse fra datalogisk studienævn, som blot beskrev studieordningen (3 års deltids-studium), og en udtalelse fra Matriklen ved Københavns Universitet, der meddelte, at ansøgningen ikke kunne anbefales imødekommet, da A »endnu mangler så stor en del af datalogistudiet«.

I skrivelse af 7. juni 1985 meddelte Direktoratet for de Videregående Uddannelser A følgende i anledning af hans ansøgning:

» ...

Direktoratet har ... bedt Københavns Universitet, Datalogisk Institut, om en udtalelse.

Universitetet svarer med brev af 31. maj 1985 ..., at der endnu mangler så stor en del af datalogistudiet, at universitetet ikke kan indstille, at det ansøgte imødekommes.

Direktoratet skal på baggrund af Københavns Universitets indstilling udtale, at det ansøgte ikke kan imødekommes«.

I skrivelse af 12. november 1985 ansøgte A på ny Direktoratet for de Videregående Uddannelser om tilladelse til fra august 1986 samtidig at være indskrevet ved jurastudiet og datalogistudiet på Københavns Universitet. Han henviste til, at hans tidligere ansøgning var blevet afslået med den begrundelse, at han manglede en for stor del af datalogistudiet. A oplyste, at han nu fulgte kurset datalogi 1, således at han til august 1986 forventede at have bestået datalogi 0 og datalogi 1.

Direktoratet for de Videregående Uddannelser indhentede en udtalelse af 24. januar 1986 fra Matriklen ved Københavns Universitet, der anførte, at universitetet normalt støtter de studerendes ønske om utraditionelle kombinationer af studierne med henblik på bedre erhvervs muligheder senere.

Matriklen anførte videre:

»Der er imidlertid store kapacitetsproblemer på datalogistudiet, og da mange jura- og politstuderende ønsker at kombinere deres kandidatstudium med et bifag i datalogi, kan universitetet ikke i dette tilfælde indstille, at det ansøgte imødekommes, men må henvise til andre tilbud om undervisning i datalogi, hvor der ikke er de samme pladsproblemer.«

Med skrivelse af 4. februar 1986 sendte Direktoratet for de Videregående Uddannelser A en genpart af udtalelsen af 24. januar 1986 fra Matriklen og meddelte, at direktoratet kunne henholde sig til udtalelsen og således ikke kunne imødekomme hans ansøgning.

A klagede herefter til Undervisningsministeriet over direktoratets afgørelse. Han henviste til, at direktoratet i skrivelsen af 4. februar 1986 ikke havde taget stilling til, om han havde gennemført en tilstrækkelig stor del af datalogistudiet, »hvilket ifølge direktoratets brev af 7. juni 1985 er den eneste hindring for, at det ansøgte kan imødekommes ...« .

Undervisningsministeriet indhentede en udtalelse fra Direktoratet for de Videregående Uddannelser, der anførte følgende:

» ...

I henhold til § 4 i bekendtgørelse om indskrivning, studieskift og orlov ved videregående uddannelsesinstitutioner kan en studerende ikke være indskrevet samtidig ved flere uddannelser, der er omfattet af den koordinerede tilmeldings- og optagelsesprocedure. Direktoratet kan dog efter forhandling med institutionerne fastsætte særlige bestemmelser om samtidig indskrivning.

Direktoratet har i de ansøgninger, der har været om samtidig indskrivning ved flere uddannelser, hidtil fulgt en temmelig streng kurs. Som følge af adgangsbeholdning og deraf følgende knappe ressourcer har direktoratet ikke ment at kunne dispensere, medmindre der har været oplyst ganske særlige forhold. Som eksempel herpå kan nævnes, at den ønskede anden uddannelse kan hjælpe med til at færdiggøre den først indskrevne uddannelse eller i tilfælde af uheldigt studievalg i forbindelse med strukturændringer kan forbedre beskæftigelsesmulighederne.

I den konkrete sag har direktoratet ikke fundet, at (A) har oplyst sådanne usædvanlige forhold, at der er grundlag for at fravige bestemmelsen i § 4 i indskrivningsbekendtgørelsen. Direktoratet har ved udtalelsen i brevet af 7. juni 1985 alene henholdt sig til universitetets synspunkt, hvorefter (A) lige var begyndt på uddannelsen i datalogi. Dette kan ikke tages til indtægt for det synspunkt, at den eneste hindring for, at ansøgningen kunne imødekommes, skulle være ryddet af vejen, når en tilstrækkelig stor del af datalogistudiet var gennemført, jf. herved direktoratets yderligere argumentation i afslaget af 4. februar 1986.

Direktoratet finder ikke, at (A) er kommet med sådanne nye oplysninger i sin henvendelse af 10. februar 1986, at de kan danne grundlag for at ændre afgørelsen af 4. februar 1986. Direktoratet fastholder således, at det ansøgte om samtidig indskrivning ved jura og datalogi ikke kan imødekommes. (A) henvises til at færdiggøre exam. scient.-studiet i datalogi

og til derefter at søge optagelse ved jurastudiet efter de almindelige optagelsesregler.

...«

Undervisningsministeriet meddelte A i skrivelse af 7. juli 1986, at ministeriet kunne henholde sig til udtalelsen fra direktoratet og derfor måtte henvise ham til at færdiggøre sit exam. scient.-studium i datalogi og derefter søge optagelse ved jurastudiet efter de almindelige optagelsesregler. For så vidt angik hans klage over direktoratets begrundelse for afgørelsen i skrivelsen af 7. juni 1985 anførte ministeriet, at direktoratet alene havde henholdt sig til universitetets synspunkt om, at han kun lige var begyndt på uddannelsen i datalogi. Dette var ikke ensbetydende med, at dette var den eneste hindring for, at hans ansøgning ikke kunne imødekommes.

I sin henvendelse til ombudsmanden klagede A dels over ministeriets afgørelse, dels over det forhold, at direktoratet i skrivelsen af 7. juni 1985 som afslagsbegrundelse kun havde angivet én blandt flere, således at han måtte få det indtryk, at han kunne forvente en senere ansøgning imødekommet blot ved at gennemføre en større del af datalogistudiet.

I en udtalelse i anledning af klagen anførte Matriklen ved Københavns Universitet følgende:

» ...

Efter gældende regler er det ikke muligt at læse et bifag sideløbende med et kandidatstudium. Når der er tale om et bifag i datalogi kan universitetet af kapacitetsgrunde ikke anbefale, at der gives dispensation fra reglerne. Det blev imidlertid undersøgt, hvor stor en del af bifagsstudiet i datalogi, ansøgeren manglede, da det er universitetets holdning, at studerende, der begynder på en ny uddannelse, får lov til at afslutte med bifagseksamen i deres tidligere studium, hvis de kun mangler en lille del af studiet. Dette var ikke tilfældet i (A's) tilfælde og universitetet kunne derfor ikke indstille positivt til en dispensation. Heller ikke ved behandlingen af ansøgningen i forbindelse med klagen til (ministeriet) kunne universitetet ændre indstilling.

...«

Direktoratet for de Videregående Uddannelser henholdt sig i en udtalelse i anledning af klagen til direktoratets udtalelse i skrivelsen af 18. juni 1986 til ministeriet.

I sin udtalelse til mig henholdt Undervisningsministeriet sig til sin afgørelse i skrivelsen af 7. juli 1986.

I en skrivelse til A udtalte jeg følgende:

»1) Efter bestemmelsen i § 4 i bekendtgørelse nr. 453 af 9. august 1982 om indskrivning, studieskift og orlov ved videregående uddannelsesinstitutioner kan en studerende ikke være indskrevet samtidig ved flere uddannelser, der er omfattet af den koordinerede tilmeldings- og optagelsesprocedure.

Direktoratet for de Videregående Uddannelser kan dog efter forhandling med de berørte uddannelsesinstitutioner fastsætte særlige bestemmelser om samtidig indskrivning. Direktoratet for de Videregående Uddannelser har på min telefoniske forespørgsel oplyst, at sådanne særlige bestemmelser ikke er fastsat. Afgørelser i anledning af ansøgninger om tilladelse til samtidig indskrivning træffes efter en konkret vurdering i de enkelte tilfælde af direktoratet.

Jeg har fundet samtidig hermed at burde henstille til Direktoratet for de Videregående Uddannelser og Undervisningsministeriet, at der tilvejebringes overensstemmelse mellem bekendtgørelsens dispensationsbestemmelse og den praksis, der følges. Dette kan ske ved, at der enten i overensstemmelse med den nugældende bestemmelse fastsættes særlige bestemmelser om samtidig indskrivning, eller ved, at bekendtgørelsens dispensationsbestemmelse ændres således, at (f.eks.) direktoratet tillægges beføjelse til at meddele dispensationer i de enkelte tilfælde.

Jeg har bedt direktoratet og ministeriet om at underrette mig om, hvad der videre sker med hensyn til dette spørgsmål.

2) Der er ikke i loven om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner eller i bekendtgørelsen om indskrivning, studieskift og orlov ved videregående uddannelsesinstitutioner bestemmelser om, at afgørelser efter bekendtgørelsens § 4 skal begrundes (efter den 1. januar 1987 gælder forvaltningslovens almindelige begrundelsesregler).

Når der - som det skete i direktoratets skrivelse af 7. juni 1985 - gives en begrundelse, må den imidlertid være dækkende.

Direktoratet for de Videregående Uddannelser begrundede afslaget i skrivelsen af 7. juni 1985 med henvisning til universitetets udtalelse om, »at der endnu mangler en så stor del af datalogistudiet ...«. Denne begrundelse må efter min opfattelse mest nærliggende forstås som en afvisning på det foreliggende grundlag med angivelse af, at en tilladelse formentlig ville kunne opnås på et senere tidspunkt.

Jeg har meddelt direktoratet og ministeriet, at jeg finder det beklageligt, at begrundelsen fik det indhold, som tilfældet var.

3) Som nævnt ovenfor er der ikke fastsat særlige bestemmelser om samtidig indskrivning. Ovenfor er gengivet den beskrivelse af praksis på området, som Københavns Universitet gav i skrivelsen af 28. november 1986. Af denne beskrivelse og af det, der er anført i den lige gengivne udtalelse af... fra Direktoratet for de Videregående Uddannelser, må jeg forstå, at der af hensyn til adgangsbegrænsningen og knappe ressourcer følges en tilbageholdende praksis med hensyn til meddelelse af tilladelser til samtidig indskrivning.

Jeg har ikke noget grundlag for at kritisere en sådan praksis.

Afgørelsen i det foreliggende tilfælde er i overensstemmelse med den omtalte praksis. Jeg har derfor ikke grundlag for at kritisere, at Undervisningsministeriet i skrivelsen af 7. juli 1986 meddelte Dem afslag på Deres anmodning om samtidig indskrivning.

...«

I skrivelse af 13. november 1987 underrettede Direktoratet for de Videregående Uddannelser mig om, at direktoratet var ved at udarbejde en ny indskrivningsbekendtgørelse, som tager højde for min kritik, og at denne nye bekendtgørelse forventedes at skulle træde i kraft med virkning fra den 1. september 1988.

Jeg meddelte herefter Direktoratet for de Videregående Uddannelser og Undervisningsministeriet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

De nye regler er offentliggjort i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 117 af 12. februar 1988.

